

AMEA Rəyasət Heyətində

AMEA Rəyasət Heyətinin növbəti iclasında gündəlik üzrə müzakirə olunan məsələlərdən sonra Azərbaycanda Atatürk Mərkəzinin direktoru akademik Nizami Cəfərovun "Azərbaycanda türklük, türkçülük və türkologiya" mövzusunda məruzəsi dinlənilib.

Məruzədən öncə çıxış edən AMEA-nın prezidenti akademik İsa Həbibbəyli son illərdə Prezident İlham Əliyevin liderliyində Türk dünyasının mərkəzində yer aldığını, bu mövzunun artıq günümüzün reallığına çevrildiyini bildirib. O deyib ki, bu günlərdə Şuşada keçirilmiş Türk Dövlətləri Təşkilatının qeyri-rəsmi Zirvə görüşündə TDT-nin dövlət başçıları Azərbaycan Prezidentinin Türk dünyasının birliyinə, həmrəyliyinə, təhlükəsizliyinə və

köklərini "Kitabi-Dədə Qorqud"dan alır. Coğrafi və dil müəyyənliliyi var. Burada Azərbaycan Oğuzçuluğunun xüsusiyyəti çoxdur. Lakin xalq bu eposu unudub, XIX əsrin sonu – XX əsrin əvvəllərində xatırlamağa, öyrənməyə başlayıb. Müəyyən dövrlərdə qadağan olunsa da, Ümummilli lider onu yenidən özümüzə qaytardı", – deyərək Nizami Cəfərov bildirib.

Azərbaycanda türkçülüğün uzun müddət daxildən və xaricdən ciddi mü-

Akademiyada türkoloji dinləmə

rifahına verdiyi böyük və davamlı töhfəni yüksək qiymətləndiriblər. Onu da xatırladı ki, 98 il öncə Türk dünyasını ilk dəfə birləşdirən 1-ci Türkoloji Qurultay Bakıda keçirilib və Azərbaycan tarixən olduğu kimi, bu gün də dünya Türkologiyasının mərkəzi sayılır.

Sonra akademik Nizami Cəfərov məruzə ilə çıxış edib. O qeyd edib ki, XX əsrin əvvəllərindən etibarən Azərbaycanda türkçülük məfkurəsi sistemli bir şəkil almağa başlamış və Əlimərdan bəy Topçubaşov, Əhməd bəy Ağaoğlu, Əli bəy Hüseynzadə və digər türkçülərin səyləri nəticəsində inkişaf edərək günümüzdə qədr gəlib çatmışdır. Alim bildirib ki, türk xalqlarının geniş inteqrasiyası ilə səciyəylənən müasir mərhələdə ümumtürk mədəniyyəti və genezisinin öyrənilməsinə böyük zərurət var. "Bizim üçün əsaslandırılmış, ənənəvi türklük "Kitabi-Dədə Qorqud" eposudur. Azərbaycanda türklük xalqın etnososiokulturoloji əsası olaraq

daxilələrə məruz qaldığını deyən alim türkologiyanın elm kimi Avropada, türkləri öyrənmək üçün formalaşdığını, Azərbaycanda isə türkologiyanın əsasını Bəkir Çobanzadənin qoyduğunu söyləyib.

Alim məruzəsində, həmçinin Azərbaycan dilçiliyi, ədəbiyyatşünaslığı, mədəniyyətşünaslığı, tarixşünaslığında azərbaycançılıq, türklük, müasirlik (ümumbəşəriyyət) parametrləri, daha az diferensiasiya, daha çox inteqrasiya formulu və digər məqamlara toxunub.

Mövzu ətrafında akademik Gövhər Baxşəliyeva, tarix elmləri doktoru Zəmfira Hacıyeva, professor İsmayıl Kazimov, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Faiq Ələkbərli və başqaları çıxış edərək fikir və təkliflərini səsləndirib, bu istiqamətdə Rəyasət Heyətinin iclasında məruzənin dinlənilməsini yüksək qiymətləndiriblər.